

Pentru îmbunătățirea situației **recomandăm:**

- *dezvoltarea unor parteneriate între Ministerul Educației și Tineretului, pe de o parte, și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și Centrele de resurse pentru tineret, pe de altă parte, în vederea elaborării unor programe viabile de orientare profesională prin cuprinderea tuturor instituțiilor preuniversitare de învățământ;*
- *implicarea mai activă a mass-mediei în procesul de orientare profesională a tinerilor, prin elaborarea unor rubrici cu caracter permanent despre meseriile și profesiunile existente pe piața muncii;*
- *plasarea și reactualizarea permanentă a informației pe site-ul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă privind evoluția meseriilor și profesiunilor pe piața muncii, în special cererea și oferta acestora;*
- *organizarea seminarelor, meselor rotunde, întrunirilor de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, cu participarea organizațiilor non guvernamentale, privind consilierea în cariera profesională a tinerilor.*

MODALITĂȚI DE INTEGRARE ÎN CÂMPUL MUNCII A TINERILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA: STUDIU SOCIOLOGIC ÎN BAZA SATULUI SELIȘTE DIN RAIONUL NISPORENI

Plop Nina, studentă, USM,
Diana Cheianu-Andrei, dr., conf.univ., USM

Integrarea în câmpul muncii este o parte integrantă a vieții. Scopul vieții este să fii liber și apt de a face o alegere, să trăiești acea viață pe care dorești să o trăiești. Societatea se poate considera dezvoltată în măsura în care ea asigură posibilitate oamenilor, inclusiv tinerilor, să se manifeste în viața ei și să o construiască cu demnitate, în același timp, munca este un mijloc de dezvoltare.

Transformările societății moderne au modificat vizibil experiența juvenilă. Timpul de pregătire și de școlarizare s-a prelungit, iar obligațiile de adult au fost deplasate după vârsta de douăzeci de ani și chiar peste. Ca experiență importantă și de durată, tinerețea este un produs al modernității și al valorilor de autonomie, de înflorire, de libertate individuală. Totuși, apare adesea ca o perioadă ambiguă și anomică, pe parcursul căreia individual nu este nici copil, nici adult. Este o perioadă de încercări de-a lungul căreia este dobândit statutul de adult, prin intermediul unor proiecte de viitor, alegeri în domeniul profesional, strategii și, uneori, al unor transgresiuni mai mult sau mai puțin tolerate de adulți.

Astfel, ne-am propus să cercetăm modalitățile de integrare a tinerilor din mediul rural în câmpul muncii. În acest scop am realizat o cercetare care a cuprins un studiu cantitativ (realizat în perioada februarie-martie 2008) și un studiu calitativ (februarie 2009) în satul Seliște.

Organizația Națiunilor Unite desemnează ca tânăr persoana cuprinsă în intervalul de vârstă 15-24 de ani. Nu mai puțin este importantă apartenența la o anumită categorie, cum este, de exemplu, cea a tinerilor creatori a căror vârstă limită este de 35 de ani. În unele țări există tendința de a prelungi vârsta tinereții până la 40 de ani.

În Republica Moldova, conform legii cu privire la tineret nr. 279-XIV din 11 februarie 1999, tineri sunt persoanele de 16-30 de ani.

Tinerii constituie 20% din populația întregii lumi, iar 85% dintre ei locuiesc în țările în curs de dezvoltare. La 1 ianuarie 2008 în Republica Moldova locuiau 977 124 tineri în vârstă de 16-30 ani care reprezintă 27,3% din numărul total al populației țării, dintre aceștia în localitățile rurale locuiesc 60,2%, iar în mediul urban 39,8%.

Populația totală a satului Seliște reprezintă 3492 persoane, dintre care aproximativ 1657 sunt tineri, 895 dintre aceștia fiind în

vârstă de 16-30 de ani (25,6%).

Datele cercetării calitative evidențiază că , *tinerii sunt cei ce se află în perioada de libertate, dar și de fragilitate a statutelor și identității*”, „ *tinerii sunt persoanele sensibile la crizele și mutațiile societății: ei acceptând mai ușor schimbarea*”.

Comunitatea ca un cadrul colectiv este definită de împrejurimi, de complexuri, de activități organizate, proiecte și planuri comune ale instituțiilor din comunitate sau a întregii comunității. Cu toate acestea anume în comunități sunt prezente cele mai multe probleme de orice ordin : economic, social, ecologic, etc

Sarcina reală a dezvoltării rurale constă anume în crearea unui mediu confortabil sub toate aspectele orașelor moderne - edilitar, comunal, informațional, infrastructură, transport, energetic, în același timp localităților rurale rămânând a fi așezări satești, nu orașe. În conformitate cu datele obținute în urma desfășurării cercetării sociologice în satul Seliște s-a constatat lipsa accesului la informație în privința locurilor de muncă: „ *accesul limitat la informație, managementul ineficient al timpului liber, neîncadrarea tinerilor în câmpul muncii, lipsa centrelor comunitare în sate, servicii de infrastructură minime la sat, etc. [1, 2]*. Astfel, 66,9% din tinerii respondenți optează pentru asigurarea accesului la informație și crearea locurilor de muncă.

În ansamblul factorilor de producție, omul, cu forța sa de muncă ocupă primul loc și cel mai important. Importanța forței de muncă argumentată în teorie și constatată de practică, conduce la necesitatea folosirii sale depline, după cum nota demograful francez Alfred Sauvy „*orice individ doritor să muncească să poată găsi un loc de muncă în orice moment, în apropierea domiciliului său*”.

Șomajul este un fenomen și o problemă majoră a lumii contemporane, de multe ori chiar dramatică în rândul tinerilor de la sat (48 % respondenți au indicat că este o insuficiență a locurilor de muncă, în special în rândul tinerilor). În 2007 rata șomajului a fost de 5,1%, iar în rândul tinerilor fiind de trei ori mai înalta.

Analizând structura șomajului pe categorii de vârstă, constatăm că cei mai mulți șomeri – 29,2% din total – sunt concentrați în grupa de vârstă 16 – 24 ani (Tabelul 1).

La sat, conform datelor studiului calitativ din februarie 2009, în rândul tinerilor șomajul și sărăcia sunt probleme importante deoarece se simte „lipsa locurilor de muncă bine remunerate”[1,2,3,4], „lipsa oportunităților de dezvoltare și creștere profesională”, „inexistența serviciilor de calitate, se exclude încadrarea eficientă a tinerilor în câmpul muncii”[1,3,4,5]”.

Tabelul 1.

Numărul șomerilor înregistrați conform categorii de vârstă în 9 luni 2007

	Total șomeri (valoare)	Din ei FEMEI (%)	Din ei BĂRBAȚI (%)
Numărul TOTAL de șomeri, în 9 luni 2007	39 113	49,0	51,0
16-24 ani	10 885	60,0	40,0
25-29 ani	5 949	44,5	55,5
30-49 ani	17 041	44,6	55,4
50-65 ani	5 238	45,9	54,1

Gradul scăzut de informare are consecințe grave în toate domeniile, dar cu precădere acest lucru se impregnează asupra vieții tînărului ce se află la început de cale. Remunerarea mizerabilă a muncii tinerilor și exploatarea de către angajatori conform principiului „tînăr – salariu mic”, de asemenea, constituie în viziunea specialiștilor o cauză de bază pentru neîncadrarea tinerilor în câmpul muncii.

Posibilitățile de integrare socio-profesională ale tinerilor, în viziunea experților intervievați prezintă diferențe majore în mediile rural și urban. În mediul urban sunt prezente - „medierea muncii,

tîrgul forțelor de muncă, Clubul Muncii, antrenarea în lucrări publice remunerate”, oportunități care lipsesc în mediul rural.

Astfel, studiul calitativ evidențiază subtil faptul că în mediul rural medierea muncii – ca posibilitate de încadrare a tinerilor în câmpul muncii reprezintă un „*concept nou*”, „*neuzit/necunoscut*” pentru specialiști. Aceasta denotă că gradul de informare cu privire la modalitățile de integrare a tinerilor în câmpul muncii în mediul rural este foarte scăzut.

Tîrgurile locurilor de muncă sunt o măsură activă pe piața muncii ce are drept scop angajarea în câmpul muncii prin organizarea de interviuri directe concomitent cu mai mulți angajatori. Tîrgurile locurilor de muncă se organizează de către toate agențiile pentru ocuparea forței de muncă, la solicitarea angajatorilor sau la inițiativa agențiilor pentru ocuparea forței de muncă (în cazul în care sunt multe locuri de muncă vacante). Cu toate că în ultimele șase luni ale anului 2008 au fost organizate 77 de târguri cu participarea a 504 agenți economici, care au prezentat peste 9,1 mii locuri de muncă, au fost plasați în câmpul muncii doar 20,4% din participanți. Specialiștii din mediul rural cunosc despre realizarea acestor târguri doar la nivel de termen, concept.

Un aport considerabil în domeniul încadrării tineretului în câmpul muncii și a modalităților moderne în această sferă îl comportă Planul de Acțiuni al Strategiei pentru Tineret adoptat în decembrie 2003, care se bazează pe angajamentul de a considera tinerii o resursă primordială a societății și de a le oferi șanse ca ei să poată deveni cetățeni liberi și activi, stabilind de asemenea o abordare intersectorială integrată adresată tinerilor, împreună cu tinerii și pornind de la necesitățile tinerilor.

Un angajament asumat în cadrul Strategiei pentru Tineret este recunoașterea rolului voluntariatului ca formă de participare, experiență și integrare socio-profesională a tinerilor, care contribuie la dezvoltarea comunităților. Ca rezultat al Acordului de Colaborare încheiat între Ministerul Educației și Tineretului și Coaliția pentru promovarea legii și activităților de voluntariat, a

fost propus pentru discuții publice proiectului de Lege cu privire la Munca de Voluntariat, la finele anului 2006.

Voluntariatul - o activitate desfășurată din proprie inițiativă, de orice persoană fizică, în folosul altora, fără a primi o contraprestație materială. Cu toate ca nu există cifre oficiale ce ar prezenta statistic aportul voluntariatului la încadrarea tinerilor în câmpul muncii acest lucru este observat prin masa de evenimente ce se desfășoară în privința aprobării Proiectului de lege cu privire la Voluntariat.

Voluntariatul este considerat o modalitate eficientă în studiul calitativ ca *„fiind extrem de necesară în condițiile schimbărilor rapide caracteristice societății noastre”*.

În Moldova există doar câteva studii sociologice ce oferă anumite informații despre fenomenul de voluntariat. În studiul finanțat de către UNDP și Fundația Soros-Moldova din 2006 se conțin estimări calitative a fenomenului de voluntariat în Moldova. În baza informațiilor studiului constatăm că în jur de 20000 persoane care se implică în activitatea de voluntariat (Tabelul 2).

Studiul realizat în satul Seliște indică că o parte din tineri cunosc și se implică în activitățile de voluntariat - 1 data pe săptămână (studiu cantitativ realizat în perioada februarie – martie 2008). Pe de altă parte, paradoxal, dar voluntariatul în țară are un nivel scăzut de realizare în comparație cu alte țări, nu există o politică adecvată de stimulare a tinerilor pentru implicarea în activități de voluntariat.

La orice etapă nu ne-am raporta, orice națiune n-am analiza, pe ce om nu l-am studia, găsim un moment care niciodată nu a dispărut de pe arena mondială – munca. Munca a avut mereu un loc de răspundere în felurite situații fie de pace, fie de război, fie la săraci sau bogați, fie la țară sau la oraș, fie la civilizațiile înalte, fie la triburile sălbatice, iar recunoașterea muncii ca o resursă fundamentală a societății este considerată treapta cea mai înaltă de apreciere a fenomenului de voluntariat.

Tabelul 2

Fenomenul de voluntariat în Republica Moldova în anul 2005

	Amploarea fenomenului de voluntariat în Moldova	2005
1	Numărul absolut de voluntari	16-23 000
2	Numărul de voluntari echivalent, program deplin anual	3-5 000
3	Media anuală pe voluntari, zile	27-50 zile
4	Numărul total de zile de voluntariat, mln zile	35 mln zile
5	Rata angajați ONG și voluntari, %	1/3-1/2,5%

Nimeni nu se dezvoltă în afara muncii. Numai prin muncă manifestată prin voință socială, tinerii își pot dezvolta capacități și deprinderi și se pot autoafirma ulterior în plan socio-profesional. Competența unei persoane apare din experiența acumulată, deprinderi, încredere în propriile puteri, cunoștințele necesare, iar maturitatea se atinge prin informare și implicare. Acesta este un proces ciclic: cu cât este mai semnificativă informarea cuiva, cu atât mai experimentată, competentă și încrezută devine această persoană, fapt ce-l îndeamnă la o implicare ulterioară și la o integrare în câmpul muncii mai eficientă. Această experiență contribuie la consolidarea echilibrului psihologic, fapt ce trezește la tineri simțul de control asupra propriei vieți. Deci, este necesar să creăm locuri de muncă pentru tineri în mediul rural, să-i informăm și să-i ajutăm prin diferite modalități să se integreze în câmpul muncii.

Referințe bibliografice

1. „*Legea cu Privire la Tineret*” – nr. 279 din 11 februarie 1999;
2. „*Strategia pentru tineret din decembrie 2003*”, Guvernul Republicii Moldova, parte a Programului Guvernului „Modernizarea țării - Bunăstarea Poporului” și Strategiei de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană.